

Yttrande

Datum
2019-12-17

Diarienummer
100-6331-2019

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet

Ert dnr M2019/01776/R

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser i huvudsak positivt på de förslag till hur ändringar i sex EU-direktiv på avfallsområdet ska genomföras i lag och förordning och som lämnas i promemorian samt Naturvårdsverkets redovisning 2019-09-05. Nedan följer Länsstyrelsens synpunkter.

Synpunkter på förslag i promemorian

Kapitel 7 Ordförklaringar

Länsstyrelsen är sammantaget positiv till att definitioner anpassas till definitionerna i avfallsdirektivet för att säkerställa en större enhetlighet på avfallsområdet inom EU. I övrigt har Länsstyrelsen följande synpunkter kring ordförklaringar/definitioner och frågor kopplade till dessa.

§ 5 Förslaget till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)

Länsstyrelsen anser att det är oklart vad begreppet återfyllnad kommer att innebära i praktiken när definitionen föreslås införas i avfallsförordningens 5 §. Återfyllnad är enligt definitionen alla former av återvinning där lämpligt icke-farligt avfall används för återställningsändamål i utgrävda områden eller landskapsmodulering. Det framgår inte av definitionen vad som avses med återställningsändamål. Vidare framgår det inte hur begreppet återfyllnad förhåller sig till nuvarande begrepp ”användning av avfall för anläggningsändamål” och som kan vara såväl anmälningspliktig som tillståndspliktig verksamhet beroende på föroreningsrisk. Det behöver förtydligas om återställningsändamål är detsamma som anläggningsändamål. Det är också oklart om återfyllnadsbegreppet kommer att ersätta ”användning av avfall för anläggningsändamål” eller om det kommer att vara ett komplement till begreppet.

Att använda begreppet återfyllnad tenderar också till att vara förvirrande då detta torde innebära att man återfyller ett tidigare utgrävt område. Men såsom Länsstyrelsen uppfattar det ska även landskapsmodulering omfattas och det skulle

2019-12-17

100-6331-2019

inte innebära att man återfyller ett tidigare utgrävt område. Det behöver också förtydligas vad som avses med landskapsmodulering. I promemorian förklaras detta med att det avser åtgärder för att återställa och omgestalta landskapet av praktiska eller estetiska skäl. Estetiska skäl har enligt tidigare praxis inte varit ett tillräckligt skäl för användning av avfall utan det avgörande har varit syftet med anläggningen och avfallets funktion som konstruktionsmaterial. Även om det framöver ska göras en bedömning av vad som är lämpligt icke-farligt avfall, att man vid bedömningen ska ta hänsyn till miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och till naturmiljöns känslighet i det område som kan antas bli påverkat ser Länsstyrelsen risker med att återfyllnad och framförallt landskapsmodulering kan bli en form av kvittblivning av avfall. Länsstyrelsen anser att estetiska skäl för att omgestalta landskapet med icke-farligt avfallsmassor inte ska vara tillräckligt utan att syftet med omgestaltningen måste vara tydligt för att få använda massor för återfyllnad. Det måste vidare i sådana fall bli tydligt vilka miljömässiga krav som ställs på massorna.

Det framgår inte av promemorian hur återfyllnad ska prövas enligt lagstiftningen. Länsstyrelsen ser behov av vägledning både om hur återfyllnad ska prövas, hur det förhåller sig till användning av avfall för anläggningsändamål samt hur bedömningen av massornas lämplighet ska göras utifrån hänsyn till miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och naturmiljöns känslighet. Kriterier för lakning kan behöva tas fram som vägledning såsom det finns i Naturvårdsverkets vägledning om användning av avfall för anläggningsändamål där det finns både haltkriterier i mg/kg TS samt utlakningskriterier i mg/l och mg/kg för vad som avses vara ringa risk.

I övrigt ser Länsstyrelsen positivt på att avfall kan ersätta jungfruligt material.

9 § Förslaget till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)

Länsstyrelsen anser att definitionen av spillolja är väl inarbetad i branschen. Det är oklart vilka konsekvenser det kommer att bli ifall oljor med vegetabiliskt ursprung framöver inte räknas in i spilloljedefinitionen. Det är också viktigt att vägledning tas fram kring vad som behöver uppfyllas för att en spillolja ska renas och bedömas som en basolja igen.

15 kap 3 § miljöbalken Kommunalt avfall

Ersättning av begreppet hushållsavfall i lagstiftningen med det föreslagna kommunalt avfall bör inte innebära några gränsdragningsproblem mer än för bygg- och rivningsavfall som kommer från hushåll. Enligt promemorian ska en mindre del av det bygg- och rivningsavfall som kommer från hushåll vara kommunalt avfall och därmed kommunens ansvar. Men var denna gräns går och hur man får till en bra hantering av övrigt bygg- och rivningsavfall är svårt att se. Risker är stor för att en mindre del av det bygg- och rivningsavfall som kommer från privatpersoners renoveringar och byggnationer blir bristfälligt sorterat eller hamnar som nedskräpningshögar i naturen. För att det ska vara lätt att göra rätt så

behöver man ha tydliga regler om ansvar och gränsdragningar. Om privatpersoner inte ska ha möjlighet att lämna bygg- och rivningsavfall på återvinningscentraler längre riskerar kostnaden för att bli av med avfall för privatpersoner att öka, vilket även det gör att risken för olagliga dumpningar i naturen ökar.

Fett från fettavskiljare är enligt förslaget inte kommunalt avfall och bedöms inte vara ett sådant avfall som kommunen har ansvar för att ta hand om. Det finns en risk att detta avfall inte hanteras på ett korrekt sätt och att tömning inte sker i tillräcklig omfattning. Risken ökar därmed för att fett blir ett problem i spillvattennäten. Det kommer att öka behovet av tillsyn och kontroll avseende avfallshanteringen av de verksamheter som har fettavskiljare.

Det är svårt att bedöma vilket genomslag promemorians förslag om frival, för den delen av en verksamhets avfall som bedöms vara kommunalt avfall, får. En ganska omfattande byråkrati krävs av de intresserade verksamheterna och av kommunen för att kunna få del av frivalet. Kommunen kan också få svårt med planeringen för avfallshanteringen liksom för den administrativa delen av frivalet.

Kapitel 8 När avfall upphör att vara avfall

Länsstyrelsen håller med om att det saknas krav i lagstiftningen angående frågan om fortsatt användning av ett ämne eller föremål som har återvunnits. Detta blir en fråga för varje tillsynsmyndighet att bedöma, vilket riskerar att ge olika utslag beroende på myndighet. Praxis inom området har inte gett några tydliga riktlinjer och det är även svårt att bedöma om ett material används som återvunnet avfall eller som ny produkt. Var denna gräns går kräver tydligare vägledning.

Kapitel 12 Skyldighet att erbjuda andra att förbereda avfall för återanvändning

Länsstyrelsen är tveksam till om den föreslagna skyldigheten kommer att fungera i praktiken. Länsstyrelsen är vidare tveksamma till om denna skyldighet kommer att främja syftet ”inrättande av och stöd till nätverk för förberedelse för återanvändning och för reparation”. Dels främjar det inte att nätverk bildas eftersom man riktar det till alla som yrkesmässigt förbereder avfall för återanvändning. Dels exkluderas de som reparerar. Lagstiftning kanske inte är ett lämpligt styrmedel för att få till förändring inom detta område. Det borde finnas andra sätt att främja nätverk för förberedelse för återanvändning och reparation, exempelvis ekonomiska styrmedel.

Kapitel 14 Hantering av farligt avfall

Det är positivt att det införs regler för att avlägsna farliga ämnen, blandningar och komponenter från farligt avfall för att underlätta och förbättra återvinningen.

2019-12-17

100-6331-2019

När det gäller undantaget från förbudet i avfallsförordningen mot att blanda eller späda ut farligt avfall för verksamhetsutövare (miljöfarlig verksamhet) som har tillstånd för hanteringen, som uppfyller kraven i miljöbalkens generella bestämmelse om hantering av avfall och som använder bästa teknik ser Länsstyrelsen behov av förtydligande. Det behöver förtydligas om det är vid tillståndsprövningen/när verksamheten anmäls som bästa teknik avgörs eller om det är vid varje specifikt tillfälle.

Synpunkter på Naturvårdsverkets redovisning "Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall"

Länsstyrelsen ser positivt på en digital lösning för att få till spårbarhet för farligt avfall. Tidsramen känns kort för att alla ska hinna anpassa sig till dessa nya regler och den digitala lösningen. Det är därför viktigt att vägledning tas fram så fort som möjligt för såväl verksamhetsutövare som för tillsynsmyndigheter.

Naturvårdsverket föreslår att uppgifter som bedöms vara skyddsvärda utifrån säkerhetsskyddslagstiftningen ska vara undantagna från rapporteringsskyldighet. Länsstyrelsen delar denna bedömning och vill särskilt poängtera betydelsen av tydlig och snabb vägledning i denna fråga.

Länsstyrelsen ser positivt på att Naturvårdsverket i nuläget inte föreslår några sanktioner kopplade till de föreslagna bestämmelserna om anteckningsskyldighet och lämnande av uppgifter om avfall i avfallsregistret. Vi anser liksom Naturvårdsverket att det kan vara lämpligt i ett senare skede.

Den digitala lösningen kan fungera som ett bra stöd för tillsynsmyndigheterna. Samtidigt anges att tillsynsmyndigheterna får kostnader för att koppla upp sig mot Naturvårdsverkets digitala lösning. Länsstyrelsen anser att det är rimligare att kostnaderna hamnar hos verksamhetsutövarna.

Länsstyrelsen anser också att den digitala lösningen måste möjliggöra omklassning och det måste gå att följa omklassning av olika avfall. Framförallt gäller detta avfall som tas in på anläggningar som farligt avfall och som efter provtagning klassificeras om som icke-farligt avfall.

Övriga synpunkter

Länsstyrelsen ser att förslaget till förändringar i lag och förordning innebär flera nya uppgifter för kommunerna. Några exempel är att kommunerna ska kunna ge dispens från kraven på utsortering av bygg- och rivningsavfall, hantering och

2019-12-17

100-6331-2019

planering för frival och att Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om att kommunerna ska vara skyldiga att lämna information till hushållen om avfallsförebyggande åtgärder och om återrapportering av detta. Länsstyrelsen är oroade över att kommunerna inte har personella resurser för att påföras nya uppgifter även om en avgift kan tas ut inom ramen för kommunens tillsynsverksamhet och via renhållningstaxan. Finansiering med taxa löper inte alltid hand i hand med personella resurser.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Maria Larsson efter föredragning av Malin Ahlm. I beredningen av yttrandet har även Katja Sällström, enhetschef Miljöskyddsensheten, deltagit.

Kopia till:

ida.edwertz@regeringskansliet.se

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.